

Ak máme vzťah k našej prírode a k našej faune, tak mi asi veľa ľudí dá za pravdu, že najväčšie poklady máme práve doma. Len ich musíme objavovať a nadobudnúť k nim ten správny vzťah. Zážitky s jeleňmi patria snáď k jedným z najemotívnejších, ktoré môže mať milovník našej voľne žijúcej zveri. Na tomto mieste by som sa stručne zmienil o jednom jeleňovi, ktorý svojho času kraľoval v horách Poľany.

Bolo to 25 septembra 2004. Tak ako po minulé roky, aj tento sme pár dní venovali jelenej ruji na Poľane. V ten rok kolovali chýri o veľkom a silnom jeleňovi, ktorý mal svoje rujovisko v tesnej blízkosti horského hotela. Vraj ho aj viacerí ľudia z hotela zahliadli, keď sa chodili poprechádzať do blízkeho okolia na Prednú Poľanu. V noci ho bolo často krát počuť, ako túžobne spieva svoju pieseň lásky. My sme o ňom už z tohto rozprávania vedeli, ale nechávali sme si ho nakoniec tejto ruj. Možno práve preto, že sme ho mali tak blízko. Náš základný tábor bol práve v blízkosti horského hotela. Vracali sme sa spolu s kamarátom Gabom, tak ako po všetky večery zo Zadnej Poľany na maringotku, ktorú sme mali na ten čas prepožičanú od SAV Zvolen. Na Žliebkach sme sa stretli s jedným známym, ktorý nám hneď oznamoval, že ho videl. Rozplýval sa nad tým, že také parohy, to sa len tak ľahko nevidí. Dohodli sme sa, že ho pôjdeme pozrieť na druhý deň ráno. Prišiel som na maringotku, niečo som si zajedol a premýšľal o zajtrajšku. Vtedy ma napadlo, keďže bolo ešte len popoludnie, že by som sa mohol aspoň trochu ísť prejsť do tých lokalít a obhliadnuť to. Aj tak to už bolo na záver môjho vtedajšieho pobytu na Poľane. Gabo sa už rozhodol ostať v maringotke a ja som sa asi okolo 16 hod. poobede pomaličky pobral stúpať hore nad horský hotel, niekde smerom do miest, ktoré volali Ronkaliho plocha. Viedol tam lesný chodníček. Ako som sa vzdľahoval od turistického centra, začínal som opäť pociťovať majestátnosť lesnej tíše. Viditeľnosť bola dobrá, ešte aj v lese sa mi to zdalo všetko až príliš priezračné. Na stromoch sa ani lístok nepohol. Z nohy na nohu som kráčal do miest, kde sa malo nachádzať rujovisko. Asi po štvrt hodine chôdze som sa dostal k miestu, ktoré by mohlo byť práve to, na ktoré som myslel. Menšia čistinka uprostred pralesovitej vegetácie vrcholových smrečín na Prednej Poľane. Pohľadom som prechádzal po obrovských kmeňoch starých smrekov, ktoré rozpínali svoju náruč z mohutných konárov nad starými vývratmi, a bylinnou vegetáciou dopĺňanou kde tu skalnými blokmi. Niekde tu bolo jeho vtedajšie kráľovstvo. Aj na samotnom horskom hoteli niektorí ľudia spomínali, že tu, niekde blízko, hore nad chatkami vyrevúva jeden jeleň. Počas celého nášho pobytu na tohoročnej ruji sme o tom veľkom jeleňovi vedeli, že je blízko nás a práve preto sme chceli ísť za ním až na záver. „Najskôr budeme chodiť do vzdialenejších lokalít, na tohto máme čas“. Tak sme si vřaveli a ani sme si neuvedomili, že sa priblížil deň nášho odchodu. V noci sme ho počúvali z maringotky a tešili sa na chvíľu, keď sa za ním vyberieme. Pred pár rokmi ho kamarát nafilmoval na týchto istých lokalitách, kde bývali jeho rujoviská. Teraz som stál niekde v jeho blízkosti. Pred tým ma ani nenapadlo, že by som ho ešte aj ja raz mohol vidieť. Chvíľu som postával a sledoval okolie. Potom som sa ešte kúsok posunul. Ak tam bol aj s jelenicami, nechcel som ho vyplašiť. Nestál som tam viac ako pár minút, keď som zaregistroval, ako z húštiny priamo na mňa idú dve jelenice. Spozorovali, že sa niečo deje a prišli to preskúmať. Zastavili sa, zbystrili pozornosť, ustrnuli a vzápätí sa otočili a bežali preč. V tom momente sa vedľa mňa s veľkým praskotom a lomozom vyrútilo obrovské telo jeleňa s mohutným parožíom a ani nie dvadsať metrov povedľa

mňa sa prehnalo a zmizlo v húštine. Stál som od neho tak blízko a ani som o tom nevedel. To som vôbec nečakal. Chvíľu som ešte postával na okraji, že ak by sa vrátili. Po chvíli ma napadlo, že sa asi tak skoro nevrátia, ale že pôjdem ďalej chodníčkom. Často krát sa mi stalo, že som takto znovu narazil na zver, ktorá bola predou mnou. Po nejakej chvíli som spozoroval, ako sa jeden mladý jeleň sem a tam pohybuje v hustej smrečine. Vedel som, že to nie je ten, ktorého hľadám a ktorý sa pred pár okamžikmi prehnal vedľa mňa. Možno to bol jeho bočný jeleň. Tak som postupoval ďalej. Po nejakej chvíli som došiel k miestu, kde sa na ľavej strane svah prudšie zvažoval. V jeho dolnej časti bola húština. Les trošku zredol a na hrebeni sa striedali hustejšie enklávy lesa s voľnejšími priestranstvami. Zrazu sa ozvalo hlbokú zarevanie a v spleti hustých konárov v dolnej časti svahu na ľavej strane som videl predierať sa mohutné telo. Áno, bol to ten, ktorého som hľadal. Ešte trošku som podišiel po chodníčku ďalej. Jeleň smeroval v doline tým istým smerom. Dostal som sa až na miesto, kde sa voľnejšie priestranstvo, lemované spleťou hustej vegetácie, lievikovite zvažovalo dolu svahom. Prešiel som pár krokov, ešte stále po chodníčku na hrebeni, potom podišiel trošku dolu svahom. Periférne som hľadal nejaké miesto, kde by som bol dobre krytý. Tieto veci sa ale v momente vyriešili, pretože dole som ho už zbadal a keďže som ho nechcel vyplašiť, tak som sa skrčil k zemi, tam kde som stál. Našťastie bylinná vegetácia tam bola dosť veľká. Pozoroval som ho takto v malom prieseku hodnú chvíľu, ako rozrýva nohami zem a parohami rozhadzuje spleť smrekových konárov, keď sa udialo niečo, čomu som sa veľmi potešil, hoci som v to ani nedúfal. Z hustej spleti konárov sa naraz veľké telo začalo postupne vynárať a jeleň naraz stál ničím nekrytý, pár desiatok metrov podo mnou. Keď sa snažíme pozorovať nejakú zver, snažíme sa k nej dostať čo najtichšie, alebo ju niekde počkáme. Veľa krát nám ostanú len pekné zážitky z príprav a samotné zviera ani nezahliadneme. Buď sa nám neukáže, alebo nás zaregistruje, alebo do toho vstúpia viaceré okolnosti. Stále sa však pokúšame a vraciame sa do známych lokalít v nádeji, že sa nám to podarí. Teraz bola práve tá situácia, keď som si naplno vychutnával radosť z chvíle, ktorá nebýva tak často. Celý ten čas sme snili, aby sme tohto jeleňa aspoň ako tak zahliadli v spleti konárov. A naraz som tu a so mnou ticho lesa. A priamo ku mne kráča tento jeleň. Ničím nekrytý, v plnej kráse. Pomalou chôdzou, s hlavou mierne držanou v línii chrbta začal stúpať krajom húštiny smerom ku mne. Poloskrčený a s nosom doslova zaboreným do zeme som očakával čo sa bude diať. Už som nemohol nič robiť, bol by to v momente zbadal. Bol som taktiež nekrytý a spoliehal som sa len na to, že vysoká bylinná vegetácia ma pre daný okamih dostatočne ukryje. Napadlo ma, že sa pokúsim nadvihnúť, aby som mohol spraviť aspoň jeden záber. Mohol som ho čoskoro stratiť v húštine a tak som chcel vhodný okamih využiť. Pomaličky som sa nadvihol. Vtedy som ho stihol zazrieť v celej kráse, telo s mohutnou hrudou a nádherne vetvenými parohami, celkový telesný rámec staršieho, jeleňa. Čo najpomalšie som zdvíhal fotoaparát. „Toto nesmiem pokaziť“, myslel som si. Cvakla uzávierka. Spravil som jeden záber. Jeleň si nič nevšimol. S hlavou viac menej sklonenou sa stále viac a viac posúval hore, smerom kde som bol kolenami zaborený do zeme. Okamžite som sa zarazil naspäť, do nie moc príjemnej čupiacej polohy. Dostal sa už dosť blízko a keďže bol podo mnou v svahu, ktorý bol dosť strmý, v tejto polohe som mu videl už len konce parohov. To už bol okamih, kedy buď zmizne na ľavo odo mňa v húštine, alebo prejde priamo popri mne. Vtedy na moju veľkú radosť som spozoroval, ako sa jeho koruny začali pomaličky otáčať. „Dobre je. Ide sem“, pomyslel som si. Potom sa začali ukazovať stále viac a viac, až som ich videl zblízka, v plnej nádhere. Potom postupne celé telo. Predou mnou stál nádherný pravidelný šesťnásťročník. Ešte aj teraz mám v živej pamäti jeho nádhernú korunu. V každej po päť výsad, kde jedna na každej strane bola ako mohutná zahnutá šabľa. Mohol byť odo mňa na

Za kráľom Poľany

Napísal užívateľ Vlado Vician

Streda, 04 Júl 2012 09:32 - Aktualizované Streda, 04 Júl 2012 15:32

---

nejakých dvadsať metrov. Vtedy sa už ale začal otáčať na mňa a ja som už nedokázal odolať a fotoaparát pracoval. Díval som sa do jeho pokojných očí, ktoré na mňa uprene hľadeli. On stál a dlho na mňa hľadel, akoby mi chcel povedať. „Tu ma máš, takto si ma chcel vidieť, si spokojný?“ , asi to hovorili jeho oči. Potom som už nefotil, nemal som totiž na čo, film sa už prevíjal a až tento okamih ho prinútil k tomu aby sa otočil a prudkými skokmi zmizol v húštine. V nemom úžase, plný krásnych pocitov som vstal a pobral sa na spiatočnú cestu, kde som ešte odsledoval veľkú jelenicu, ktorá patrila k nemu a za ktorou práve išiel hore svahom. Kráčal som pralesom Poľany, ktorá mi vtedy tak ako po mnoho krát, dopriala zase jeden z nezabudnuteľných zážitkov. Míňal som jeden lesný velikán za druhým. V lese sa začalo šeriť. Nad krajinu sadol pokojný večer.

Na maringotke som porozprával toto stretnutie svojmu kamarátovi, ktorý ma tam čakal a ešte dlho do noci som to s ním rozoberal zo všetkých strán. Na druhý deň išiel za ním on aj s tým kamarátom, čo sme boli skôr dohodnutý, že ho pôjdeme pozrieť. Trošku ho zahliadli, ale bolo to len miestami, v spleti konárov, ako sa predieral húštinou.

O dva týždne sa rozletela správa, že ten jeleň bol strelený a aj keď som tomu najskôr nechcel uveriť, neskôr som sa o tom presvedčil, že je to tak. Celková bodová hodnota 214 bodov CIC ho v tom roku zaradila medzi zlaté jelene. No napriek tomu som bol rád pocitu vedomia, že niekde tam v hlbokých a tichých zákutiach Poľany sa ukrýva mnoho jeho potomkov a možno už je medzi nimi ten, ktorý bude novým kráľom, takým istým, ak nie lepším, ako bol ten, ktorého volali - Jeleň z Ronkaliho plochy.

Ing. Vladimír Vician PhD.

Za kráľom Poľany

Napísal užívateľ Vlado Vician

Streda, 04 Júl 2012 09:32 - Aktualizované Streda, 04 Júl 2012 15:32
